

5.10.2022

Sosiaali- ja terveysministeriö
kirjaamo.stm@gov.fi

Viite: Sosiaali- ja terveysministeriön saatekirje 20.1.2022
VN/20702/2020

ASIA

Sosiaali- ja terveysministeriö on lähettänyt aluehallintovirastoille, Valviralle ja THL:lle tiedoksi eduskunnan oikeusasiamiehen 30.11.2021 tekemän päätöksen EOAK/5684/2020 koskien palvelusetelin arvon määrittäystä ja tarkistusta vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) 8 c §:n mukaista henkilökohtaista apua järjestettäessä.

Sosiaali- ja terveysministeriö on kehottanut valvontaviranomaisia kiinnittämään ohjaus- ja valvontatehtävissään huomiota kunnan määrittämän palvelusetelin arvon kohtuullisuuteen ja riittävyyteen, sekä kunnan toimintaan arvon seurannassa ja tarkistamisessa oikeusasiamiehen ratkaisun ja laissa säädetyn kohtuullisuuden vaatimuksen edellyttämällä tavalla.

Lisäksi Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt aluehallintovirastoja raportoimaan ministeriölle 31.10.2022 mennessä siitä, mitä havaintoja aluehallintovirastojen valvonnassa ja ohjauksessa on tehty kuntien henkilökohtaisen avun palvelusetelin riittävyydestä ja minkälaisiin lisätoimenpiteisiin asiassa on mahdollisesti ryhdytty.

LAUSUNTO

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto toteaa, että ohjaus- ja valvontatehtävissä ei ole noussut esille henkilökohtaisen avun palvelusetelin riittävyyteen liittyviä seikkoja. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto päätti kuitenkin selvittää

LÄNSI- JA SISÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIKASTO
Postiosoite: PL 5, 13035 AVI

puh. 0295 018 450
kirjaamo.lansi@avi.fi
www.avi.fi

Vaasan päätoimipaikka
Wolffintie 35

Jyväskylän toimipaikka
Hannikaisenkatu 47

Tampereen toimipaikka
Yliopistonkatu 38

asiaa tarkemmin. Alueen kunnille ja kuntayhtymille lähetettiin kesällä 2022 kysely (liitteenä) henkilökohtaisen avun palvelusetelistä. Kyselyn vastausaika oli kolme viikkoa ja vastauksia saatiin yhteensä 24. Pirkanmaan 23 kuntaa antoivat yhteisen vastauksen. Vastaukset kuvasivat joko usean tai yhden kunnan tai kuntayhtymän henkilökohtaisen avun järjestämistä palvelusetelillä. Otos antoi riittävän kuvan Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston alueen kuntien henkilökohtaisen avun järjestämisestä palvelusetelien.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston kyselyyn vastanneista 44 % ilmoitti kunnassa olevan käytössä palveluseteli henkilökohtaisen avun järjestämiseksi. Palvelusetelin arvo oli kyselyn vastausten perusteella melko yhdenmukainen ja erot olivat pieniä. Palvelusetelin arvossa ei havaittu merkittäviä muutoksia vuoteen 2021 verrattuna. Vastaajien keskuudessa pieniä eroja havaittiin henkilökohtaisen avun palvelusetelin rajoittamisessa viikon tai viikonpäivän mukaan. Pääosa vastaajista ilmoitti, että palvelusetelin käyttöä ei ollut rajoitettu viikon tai viikonpäivän mukaan. Kyselyyn vastanneet raportoivat yhdenmukaisesti henkilökohtaisen avun palvelusetelin arvon kattavan asiakkaan tarvitseman palvelun hinnan kokonaisuudessaan.

Kyselyn vastausten perusteella asiakkaat eivät ole hakeneet korotusta henkilökohtaisen avun palvelusetelin arvoon. Vain harva vastaaja raportoi asiakkaan halunneen vaihtaa henkilökohtaisen avun palvelusetelintuottajaa omasta tahdostaan. Kolmasosa vastaajista kertoi asiakkaiden kieltäytyneen henkilökohtaisen avun palvelusetelistä. Missään kunnassa tai kuntayhtymässä asiakkaan tulojen harkinnanvaraisuutta ei käytetty henkilökohtaisen avun palvelusetelin myöntämisperusteena.

Henkilökohtaisen avun palveluseteliä käyttävissä kunnissa tarkistetaan palvelusetelin arvo pääasiassa vuosittain maakunnallisen yhteistyön sekä sopimusten mukaisesti. Vain muutama vastaaja ilmoitti, että palvelusetelin arvoa ei ole tarkistettu useampaan vuoteen tai kertaakaan sen jälkeen, kun palveluseteli on otettu käyttöön. Palvelusetelin arvon riittävyttä tarkistetaan kunnissa pääasiassa kustannusten nousun ja sopimuksiin kirjattujen periaatteiden mukaisesti. Pääosin viimeisin tarkistusajankohta oli vuonna 2022 tai 2021.

Kunnat ja kuntayhtymät olivat määritelleet henkilökohtaisen avun palvelusetelintuottajille kelpoisuus- ja laatuvaatimuksia. Kyselyyn vastanneet kunnat kertoivat, että kunnassa on

laadittu henkilökohtaisen avun palvelusetelin sääntökirja. Sääntökirja oli pääasiassa päivitetty vuonna 2021.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto toteaa, että kyselyn perusteella esille ei noussut seikkoja, jotka edellyttäisivät ohjaus- ja valvontatoimenpiteitä henkilökohtaisen avun palveluseteliin liittyen.

Lisätietoja tarvittaessa antaa ylitarkastaja Milja Markkanen, puh. 0295 018 522.

Yksikön päällikkö Niina Siirilä

Ylitarkastaja Milja Markkanen

LIITE

Länsi- ja Sisä-suomen aluehallintoviraston kunnille ja kuntayhtymille tekemä kysely henkilökohtaisen avun palvelusetelin riittävydestä

Tämä asiakirja LSSAVI/1809/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSSAVI/1809/2022 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Markkanen Milja 05.10.2022 11:11

Ratkaisija Siirilä Niina 05.10.2022 11:17